DE MEDICAMENTORUM compositorum generibus, eorumque miscendi modo.

Sectio tertia.

De Conditis, aut Conseruis.

CONDITA aut conseruæ fiunt è floribus, fructibus, radicibus & corticibus.

Conseruæ florum, veluti rosarum, violarum, buglossæ, fiunt è floribus tritis aut minutim concisis, addendo triplum aut quadruplum sacchari puluerati, affusa aliquantula aqua stillatitia vt commodius permisceri possint: deinde Soli exponuntur bene obturato vase, & interdum agitantur.

Fiunt etiam nonnunquam perfectè cocto iulepo, atque in eum iniecta tertia aut quarta parte florum tritorum aut minutim concisorum, deinde insolantur.

Fructus condiuntur aut conficiuntur coctione; cocti enim, cribro cernuntur, & ad singulas iulepi libras, pulpæ quatuor vnciæ adiiciuntur, deinde lento igne coquuntur donec ad eam cõsistentiam perducti

ducti sint vt nec nimiũ liquidi, nec nimia coctiõe aridi & exsucci sint redditi: quod experientia facilè deprehendi potest: nã si guttula in marmor aut ferrum demissa, manus, vbi refrixerit, non inquinet, iustam esse coctionem, censebitur.

Condiũtur præterea fructus si primùm repurgati à cortice & ossibus, æquis partibus cum saccharo & aqua lento igni coquantur, donec saccharum totam fructuũ substantiã penetrarit, & ad iustã coctionẽ perducti sint: quod ex eo deprehendetur, si iulepus consistentiam habeat lentã, ita vt digitis ductus fila tenuia mittat, sed id experientia ipsa certius commonstrat.

Fiunt etiam conseruæ fructuum, ex eorum succi vnciis sex in singulas sacchari clarificati libras, coctis lento igni quoad gelatinæ crassitiem ademptæ sint, actum in pyxides coniiciantur.

Formantur præterea in pastillos eædẽ florum & fructuũ cõseruæ diutius coctæ.

Fructus peregrini primum macerantur, deinde cocti cum iulepo dilutiore, quem longum vocant, condiuntur.

Radices vt condiantur, primũ terra & cortice exteriori purgatæ, & matrice, deinde in partes sectæ, coquuntur in iulepo dilutiore donec radicum substantiam penetrarit,

netrarit, & probè coctæ sint vt in fructibus dictum est.

Cortices quorundam fructuum, veluti citriorum, malorum medicorum & limonum, quòd substantia sint aliquantulum amara, primùm aliquot dies in aqua macerãtur, sæpius aqua mutata, deinde aquę incoquuntur donec tenereſcant; tandem in aquam recentem semel atque iterum immittuntur; postremò in iulepum aut mel, cui multa sit aqua admista, iniecti coquuntur ad iustam crassitiem.

Radices & cortices peregrini humectãtur, deinde in iulepum impositi coquuntur, vt de fructibus dictum est.

Conseruæ florum & fructuum annum durant & interdum biennium, cortices diutius: & in pyxidibus aut vasis bene obturatis reponuntur.

Interdum à Medicis adduntur iam dictarum conseruarum iulepis aromata, & medicamẽta purgantia, vt infrà dicetur.

De Infusionibus.

SVPRA dictum est qua ratione fieri debeant infusiones ad medicamentorum præparationem, nunc verò de earum cõpositione agemus.

Duo sunt earum genera; nam aliæ per se corpus purgant: aliæ addũtur allis medicamen

dicamentis quorum nõnullas medicis recentioribus maximè vsurpatas describemus. Vtrunque infusionum genus sæpius à medico præscribitur, in quo humore, qua quantitate, qualitate, calidæ an frigidæ, quantóq; tẽpore fieri debeant: item quales debeant fieri expressiones, fortes an imbecillæ. Hæc autem omnia diligenter perfici debent: & si quando contingat vt in medicamento non sit expressa quantitas, qualitas & tempus: aut (si scribatur, infunde secundum artem) tanta quantitas aquæ sumenda est, vt medicamenta, quæ maceranda sunt operiat.

Radices, fructus, ligna, aut cortices sicci, & sæuiente hyeme, macerari debent, primum contusa & confracta, aqua tepida aut calida per viginti quatuor horarum spatium, aut supra cineres, aut in vase calido, aut ad Solem, aut loco calido, aut pellibus operta aut pannis, vt diutius humoris calor conseruetur.

Flores, herbæ, aut fructus recentes, & æstiuo tempore, macerantur in humore frigido duodecim horarum spatio. In vtrisque expressio fortis facienda est

Medicamenta purgantia, veluti agari-

cum, myrobalani & similia crassius aut minutius confringuntur ex medici præscripto, deinde macerantur, hyeme horis duodecim, æstate sex: expressio autem magis aut minus fortis esto pro medici præscripto.

Rhabarbarum & agaricũ iam confracta aut trita insperguntur aliquãto vino albo, deinde admiscentur aliis rebus sequentibus: Rhabarbarũ cum aqua cichorij, spica nardi, schænantho, aut canella: Agaricũ cum tãto oxymelite vt incorporari possit, & aromatizatur gingiberis momento & canella: dimidius autem scrupulus gummi triti ad singulas agarici drachmas additur: deniq; in tãta aqua stillatitia aut decoctiõe maceratur vt totum operiatur: insuper sæpius agitãdum est, vt commodiùs omnia misceantur.

Omnes autẽ hæ infusiones recentes fieri debent, non autẽ eæ sumendæ quæ tempus legitimũ aut præscriptum diu prætergressæ sint nam facilè corrũpuntur: quòd si conseruandæ sint, vas arena obruendũ est, nam sic melius perdurant.

De Decoctis.

DECOCTIS per se vtimur: aut medicamentis quibusdam admiscemus ad eorum compositionem, aut dissolutionem,

vt

vt facilius assumi possint.

Præscribitur item humor, quantitas, qualitas decoctorum, & an primùm medi camenta macerari debeant, qualis item debeat esse decoctio, fortis, an mitis, & si, inter colandum, crassiorũ, quę remanent, partium debeat fieri expressio, & an valens, an clemens esse debeat.

Horum omnium summa ratio habenda est; & si quando non præscribantur à Medico, in hunc modum intelligendum est, scilicet: Flores, herbas recentes, & siccas odoratas, radices graciles & odoratas, fructus, cortices peregrinos & odoratos, vt sunt nux moschata, garyophylli, cinnamomum seu canella, & macis, non multam expetere coctionẽ. Radices crassiores, cortices & fructus non odoratos, multam coctionem desiderare, vt copiosè suprà dictum est.

Horum autem vsus esse debet statim à coctione, aut paulò pòst, & conseruari debent in vasis vitreis diligenter obturatis loco frigido, aut arena sepeliri, si diutius sint asseruanda.

De Sapis, Iulepis, & Syrupis.

ROB, aut sapa succus est fructuum Solis aut ignis calore inspissatus, vt asseruari possit, & eo vti liceat in oris præsertim

morbis

morbis aut per se, aut cum melle, aut sac charo, aut sapa.

Perfectæ coctionis indicium est, si tantum inspissata sit vt frigefacta vnitatem quandam & mellis crassitiē adipiscatur.

Reponitur vasis vitreis, aut figulinis vitratis ad annum vnum.

IVLEPVS Arabū, potionis genus est delicatæ apud Græcos, quæ parabatur ex aqua, vino, & succis cum melle.

Arabes id genus solum descripserunt quod ex aqua & succis componebatur, illúdque iulep vocarunt: Græci recentiores ζουλάπιον καὶ ἰολάβιον.

Fiunt autem cum aquis stillatitiis, & horum frequentior est vsus hodie: aut cum decoctionibus, & succis ori gratis, sed horum vsus nullus est, nam eorum loco syrupo simplici vtimur.

Rosaceus & violaceus parantur ex vnciis octodecim aquæ rosaceæ aut violarū ad singulas sacchari libras & quia his statim vtimur tanta coctione non egent atque syrupi.

SYRVPVS aut serapiū, simplex est, vel ex multis cōponitur. Simplex iulepo perquā similis est, hoc, solum differens, quòd succus & decoctio è quibus syrupus fit, ingratior sit, quàm è quibus iulepus.

Compo

Compositus fit ex infusionibus, & variarum rerum decoctionibus: interdum post coctionem aromata accipit aut medicamenta purgantia trita ac in nodulum ligata, atque in ipso syrupo diu suspensa

Simplices syrupi fiunt è succis herbarum cichorij, endiuiæ, fumariæ, betonicæ, & similium: aut è succo fructuũ, vuæ immaturæ, succo limonum, pomorum, citriorũ; Coquuntur autem succi ad quartæ partis consumptionem, & depurari sinuntur: deinde huius succi sic depurati libra cum sacchari clarificati tantũdem coquitur ad iustam crassitiem, cuius indicium erit si guttula in marmor effusa hæreat; aut digitis accepta, horum adductione & diductione fila ducat.

Alij saccharum coquunt ad penidiorũ vsque crassitiem, deinde succum admiscent, & simul feruere semel sinũt, postea igni exemptum insolant.

Simplices in sua bonitate annum seruantur. Compositi biennium. Reponuntur vt dictum est.

De Eclegmatis.

MEDICAMENTA ea quæ Arabib⁹ loch dicũtur, Græci ἐκλείγματα & ἔκλικτα vocant Latini linctus, quòd linguntur & lambuntur, ac retenta in ore paulatim liqueſc

liqueſcunt & in trachæam arteriam delabuntur, ſimplicia ſunt & compoſita.

Simplicia ex ſolius medicamenti ſimplicis decocto aut ſucco, & ſaccharo, melle, alióue liquore parantur.

Compoſita, gummi, fructus, & aromata recipiunt.

Eorum conſiſtentia media eſt inter ſyrupos & electaria: nam ſyrupis craſſiora ſunt, & electariis dilutiora, ne tam facilè elabantur atque ſyrupi, nec tam difficilè in arteriam delabantur vt electaria.

Poſt coctionem diu in cacabo agitantur, vt candida fiant, ſintq; oculis gratiora: nam aliâs, cùm eorũ vſus ſit frequens, facilè faſtidium generarent.

Simplicia in ſua perfectione annũ ſeruantur: Compoſita bienniũ, his exceptis quæ amygdalas, ſtrobilos, piſtacia, & alia huiuſmodi quæ facilè ſeneſcũt, receperũt.

Reponũtur autẽ vaſis figulinis vitratis.

De Electariis.

ELECTARIORVM, quæ Græcis antidota appellantur, multæ fuerũt differentiæ. Nos verò in electaria guſtatu grata & iucũda diuidemus, in electaria amara & ingrata, in electaria purgantia & laxantia, in theriacas, & electaria opium accipientia, quæ omnia ſecundum hunc ordinem

dinem ſuo loco deſcribemus.

Conficiuntur ex variis, & multis pecu liaribus medicamentis, quorum delectus & præparatio maxima cum diligentia ex regulis ſuprà traditis fieri debet.

Saccharum aut mel eouſq; coquuntur, donec aromatibus inſperſis, iuſtam habeant conſiſtentiam, & poſſint deglutiri, aut diſſolui, prout vſus poſtulabit: animaduertendū tamen eſt, vt ſaccharū aut mel tantum coquatur, vt repoſitū, ſitum non contrahat, quod fiet, quando ad ſyrupi decoctionem proximè acceſſit.

Aromatum quantitas inſpergenda, plerunque in ipſa compoſitione expreſſa eſt: quod ſi expreſſa non ſit, & ſimpliciter ſit additū, mellis aut ſacchari quātum ſatis eſt; vnciæ tres aromatū in ſingulas ſaccharī aut mellis libras ſumendæ erunt, & in electariis guſtu iucundis vnciæ duæ.

Saccharo aut melle cocto & deſpumato, & igni exempto, aromata paulatim inſpergūtur, & aſſiduè verſantur donec perfectè miſta ſint.

Reponuntur vaſis figulinis vitratis, aut plumbeis bene obturatis.

Electaria palato grata durant annum, amara & ingrata biennium, purgantia annum.

Theri

Theriaca ad vigesimum annum durat, reliquæ opiatæ in decennium: neque exhiberi debent ante semestre, nisi medicus aliud præscribat.

Ex electariis dulcibus fiunt interdum morselli aut tabellæ: tum in singulas sacchari cocti libras dimidia vncia specierum inspergitur instar manus Christi.

De Pulueribus.

PVLVERES qui nobis describentur, partim intra corpus assumuntur, partim foris applicantur.

Qui per os assumuntur ex medicamentis componuntur aromaticis, aptis ad intemperiem corrigēdam earum corporis partium quæ nutritioni deseruiunt; ea autem sunt interdum electaria, vt diacalamintha, diatriō piperea ex Galeni & similia: & interdum admista habent quædam purgantia.

Qui foris applicantur, ex variis medicamētis commiscentur simplicibus, iisq; diuersis corporis administrantur partibus, veluti qui à vulgō Medicorum & Pharmacopœorum epithemata cordialia & hepatica vocantur.

Alij sunt vtiles ad vulnera & vlcera, idq; in variis corporis partibus, & varias ob

ob causas, vt pulueres capitales, adstringentes, sarcotici erodentes. Hi autem ex selectissimis fient medicamentis plus minúsve tritis pro medicamenti præscripti scopo, eóq; ordine & diligentia, quo in tritura dictum est.

In vniuersum autem, qui intrò assumẽdi sunt pulueres, & qui in epithemata ingrediuntur, tenuissimè teri debent, quòd ex aromatibus & odoratis constent, nisi quod interdũ eos crassius terere oportet, vt diatrion pipereon, & similes, vt in quẽ præscribuntur, scopum vsui esse possint.

Reponi verò debent sacculis coriaciis bene consutis, aut vasis vitreis diligenter clusis.

Singulis annis vt *plurimùm* renouari debent.

Qui foris applicandi sunt, non necesse est tã tenuiter terantur, &, quòd frequenti in vsu non sint, neq; magna eodem tẽpore copia opus sit, primùm componi solent cùm iis vtendum est, & secundum medici scopum. nihilominus tamẽ quosdam vulgatiores, & magis probatos in Antidotarij libro secundo describemus.

De Pilulis seu Catapotiis.

CATAPOTIA medicamenta sunt

quæ intra corpus assumuntur, in hoc magna ex parte confecta, vt corpus purgent & euacuent: apud Arabes verò, vt etiã sensus stupefaciant, & catarrhos tollant, veluti catapotia de cinoglossa & similia, tum etiam vt tussim leniant.

Fiunt ex siccis medicamentis tenuissimè tritis, deinde cum succis, aquis stillatitiis, aut aqua communi in massam redactis quæ papyro inuoluatur, deinde, vbi horum vsus erit, rursus tritis, & cum succo aliquo in catapotia conformatis.

Seruari possunt, purgantia annũ vnum; quæ verò opium acceperunt, duos, tres, & plures annos.

De Trochiscis & sieff.

VARIA sunt trochiscorum genera, quorum alij per se in corpus assumuntur; alij in compositiones aliorum medicamẽtorum recipiuntur, veluti pastilli de vipera, & è scilla in theriacam: alij extra corpus applicantur, constántq; ex metallicis, & hi vtiles sunt vlceribus malignis, & oculorum morbis.

Ex eorum numero qui intra corpus assumuntur; alij ex aromatibus fructibus, herbis, & medicamentis quibusdã purgãtibus constant, vt trochisci de agarico, & de rhabarbaro: alij ad eorum compositionem

nem opium requirunt. Fiunt ex medicamentis siccis tritis, vt dictum est, & cũ aqua, aut decoctione, aut succo mistis, donec ad eã crassitiem reducãtur, qualis est massa pilularũ. Formãtur autẽ in rotulas, vnde Græcis τροχίσκοι, Latinis pastilli appellãtur ab eorum forsitan figura. Siccantur in vmbra, & reponuntur vt in catapotiis dictum est. Durant annum vnum & qui opium recipiunt, vt pilulæ opium recipientes.

Qui foris applicandi sunt, cùm ex medicamentis constent quæ non facilè resoluuntur, seruari possunt in annum vnũ aut duos.

SIEFF Arabũ nihil aliud quàm Græcorum trochisci & collyria sunt, quorum diximus vsum esse in oculorum morbis; & sola forma differunt.

In vtroque autem genere illud requiritur, vt medicamenta ex quibus constant sint tenuissimè trita, supra omnia alia medicamenta.

De Oleis.

OLEA quorum in officinis vsus est, nũc è fructibus & seminibus exprimuntur: nunc fiunt ex oleo oliuarum in quod infusæ herbæ aut flores sint, & soli exponuntur, aut in duplici vase coquuntur.

Ex his simplicia vocantur, quæ ex fructibus expressa sunt sine vlla alia admistione, aut quæ ex oleo cõflata sunt in quo macerati flores vnius generis insolantur aut coquuntur.

Composita ea sunt quæ multa medicamẽta simplicia & odorata recipiunt, quæque plerunq; igni parantur: hæc apud veteres vnguenta nuncupabantur, quòd reciperent aromata, & lachrymas, eáq; de causa crassiora reddebantur.

Rationem extrahendorum oleorũ supra diximus.

Cæterùm quæ ex fructibus & seminibus tẽporatæ qualitatis fiũt, quale est oleum amygdalarum, sesaminũ, elici debẽt cùm horũ vsus necessarius est: nam si antè extrahãtur, nouas acquirũt qualitates.

Quæ ex fructibus frigidi & adstringentis temperamenti parantur, vt ex lẽtisco, myrto, ea durant annum vnum; pòst contrarias facultates adipiscuntur.

Quæ ex fructibus odoratis, vt sunt nux moschata & caryophylli, eliciũtur, semestri seruari possunt in sua virtute.

Quę ex liquoribus, seminibus, & lignis calidis per alembicum extracta sunt: tametsi recens extracta, sint præstãtissima, illorum tamen efficacia diu durat.

Olea

Olea simplicia fiunt maceratis in oleo oliuarum eiusdem anni, floribus aut herbis, ita vt oleo integãtur, frigidis quidẽ in oleo lauato, calidis verò in oleo puro: Deinde insolãtur per aliquot dies, vt præscripti est, & facta expressione valida flores abiiciuntur, & recentes immittuntur, idq; sæpius: aut coquuntur in duplici vase, donec flores immissi tenerescant, deinde exprimuntur, recentésq; iniiciuntur, & coquuntur sæpius: id autem fit ob tẽporis angustiam, aut quia subitò eorũ vsus requiritur, aut quia flores qui medicamentum ingrediuntur, non sunt tam diuturni, vt macerari & insolari possint quantum necesse est. Hæc autem annum durant.

Composita magna ex parte coquũtur, admista oleo, aqua, aut vino, aut infuso, aut decoctione aliqua, p medicamẽti præscripti ratione: Coquũtur autẽ lento igne ex carbonibus conflato, donec omnis ferè humor qui admistus est consumatur: aut coquuntur in vase duplici, quod præstat. Seruantur in annum. omnia olea reponi debent vasis vitreis ore angusto bene obturato, aut figulinis vitratis.

De Vnguentis, Emplastris & Ceratis.

HAEC medicamentorũ genera sub alia

appellatione Græcis descripta sunt: nam vnguenta illis solùm vocabantur olea cõ posita ex aromatibus, calore ignis aut Solis in eam consistentiam redacta, vt his facilè vti possent in vnguendis corporibus.

Arabes sub vnguenti vocabulo cerata græcorũ, malagmata, & ex emplastris etiam nonnulla complectuntur, non tamen coquebant ea consistentia qua Græci.

EMPLASTRA Græcis sunt medicamenta, varia simplicium genera, & metallica præsertim recipientia. Ea verò coquebantur donec manus amplius non inficerent, & Arabibus recentioribúsque cerota nuncupantur.

Arabum verò emplastra ea sunt quæ Græcis malagmata, cataplasmata, & epithemata, ex herbis, floribus, farinis, oleis, & adipibus cõposita, quæ tã diuturnã coctionem non patiuntur atque emplastra; nam neq; simplicia, ex quibus conflantur, neq; vsus, in quem parantur, id admittit.

CERATA veterum, vt iam dictũ est, sunt Græcorum emplastra.

Græcorum cerata ex oleo & cera fiunt, admistis interdum quibusdam odoratis. Quæ omnia medicamẽtorum genera, varia

ria sunt admodum,& in his regulam aliquam generalem præscribere difficillimum. De eorum autem compositione in singulis medicamentis, quæ libro secundo describentur,dicere præstabit.

DELECTV itaque medicamentorum facto, compositísque & repositis iis medicamentorum generibus quæ frequentiori sunt in vsu, & in quorum præparatione diutius est inhærendum, quàm vt subitò confici possint, (de quibus abundè in vniuersum supra dictum est) Pharmacopœo in medicamentis suis exhibendis & propinandis diligenter hæc sunt obseruanda.

Primùm,ne suo ex ingenio,aut inconsulto medico cuiquam propinet medicamentum aliquod purgans, aut quod ex opio constat,aut cuius vsus noxam adferre possit.

Deinde,vt,dum Medicus medicamentum aliquod præscribet,attētè illum præscribentem audiat, medicaménq; in codice in hunc vsum officinæ parato præscribat,diligenter adnotans & pondus & quãtitatem,& exhibitionis modum atq; tempus:tum descriptum medico perlegat, ne qua in re error aliquis cõmittatur,qui ho

minis vitæ magnam possit adferre calamitatem,& perniciem.

Præterea,vt medicamẽta prẽparata habeat:& si fortè contingat aliquod illi medicamentum deesse,quod nec ex sua, nec ex alterius officina nancisci possit: ne illud negligat,aut aliud in eius locum substituat inconsulto qui illud præscripsit medico.

Deniq;,vt exquisito pondere, & diligẽti mensura facta medicamenta dissoluat, conformet,molliat,extẽdat,& reliqua insuper in medicamentorum vsum necessaria peragat: deinde ea ad ægrum mittat, inscriptis vnicuiq; medicamento, tempore,& vtendi modo,iisque quæ, ex medici præscripto,ægro post medicamentũ sumptum agenda sunt: aut ipse ægrum adeat & illi porrigat, si potiones sint molestæ, aut alioqui medicamentum quod præparatum diu seruari non possit, vt cassia solutiua,manna, quæ primum dissoluendæ sunt cùm sumi debent, aut alioqui medicamenta quæ magna cum difficultate applicantur,vt in plerisque vsu venit.

ANTI